

آبونه شر المعلی : هریر ایچون
سنہ لکی (۴۰۰) آلتی آیلنى
(۲۲۵) ، ممالک اجنبیه ایچون
سنہ لکی (۴۵۰) ، آلتی آیلنى
(۲۵۰) غروشدہ .

نسخہ سی ۷،۵ غروشدہ .
سنہ لکی ۵۰ عدد در .

ادارہ خانہ : باب عالی جادہ سنہ
رشید افندی خانندہ .

خطارات
آبونہ بدی پشیندر .

سلکہ موافق آثار مع المتنویہ
قبول اولنور . درج ایدمہین
یازیل اعادہ اولنماز .

والله یهدی من یشاء الی صراط مستقیم

باش محمد
محمد حاکف

صاحب و مدیر
اشرف ادیب

آدرہ س تبدیلندہ آپریجہ
غروش کونڈر لیلدر .

مکتوب لرک امفالی واضح
و اوقونا قلی اولسی و آبونہ
صرہ نوسرو بسی محتوی
بولونسی لازم در .

ممالک اجنبیه ایچون آبونہ
اولاں لرک آدرسلرینک
فرالسرجہ یازلیسی رجا اولنور .

پارہ کونڈر لدیکی زمان نہیہ
دائر اولدیکی بیلدریلسی
رجا اولنور .

اتبعون اهدکم سیل الرشاد

ازمیر والبنت بتبیینی

ازمیر ولاعی اموری تدویره مأمور ایدیله آنقره والیسو مراد بک، ازمیر پولیس مدیریت تبلیغاتیه بولونارق ازمیرده تورک خانلرینک ارکلریه برلکده سینه ما و تیاترولره کره بیله جکلریه و بر بوده او طورا بیله جکلریه و سینه مالرک هفتده برکون ده بالکن خانلره تخصیصی بیلدیر مشدر، ریفیت، ازمیرده کی نیازرو و سینه مالرده تبلیغ ایدلشدر، بو خبری ویرمن (صدای حق) خننه سی، ازمیر تراموایلرنده قادیتلرله ارکلرک موقعیت آیران پرده لرکده رفع ایدیله رک خانلرک سیاحتلرینک باشقا بر شکلده تأمین ایدیله جکنی یازمقده دره، « وقت »

بگی امر لر

بو هفته دینی ایکی مهم از انتشار ایتدی، بریسو فانع در سعادملرندن و ملکی مجلس تدقیقات شرعیه اعضا سندن دارالشفقة الاسلامیه علم کلام و سیرانیاه معلمی ارضرومی عمر نصوحی افندینک (موضع علم کلام درسلری)، دیکری ده شرعیه و کالی تدریسات مدیر عمومیسی آقسه کیلی احمد حمدی افندینک (او جنی دینی درسلر) ده، هرایکی مؤلف ده علم و فضیله، اقتدار و منیتله مهایز، عصرک احوال و ایجایه واقع علم امنیزند، بملکتمنزد تدریسات دینیه ده ایلک دفعه اوله رق بر تجدد حصوله کتیرن آقسه کیلی احمد حمدی افندینک (دینی درسلری) ده، بو کون بالعلوم مکاتب و مدارسده تدریس اولونمقده دره، (موضع علم کلام درسلری) ده لیسه بروغرا املرینه موافق اولنک او زده بو وادیده یازیلش بر اثر کزیندر، بونک ده بالعلوم مکتبیلر و مدرسه هن، قبول اولونه جنی شبهه تزدز.

صوک زمانلره قدر مکتبیلر، علوم دینیه درسلرینک احتیاجی تعطیین ایده جک شکلده ترتیب و تحریر ایدیله مش اولدینی غیر قابل انکاردر، علوم دینیه نامه بر طاقیم مسائل تدریس اولونیور، فقط دین محبتی قلبی ده اساسی صورتنه بر لشیدیزه جک مباحثت اهال ایدیبور؛ هله اسلامک اخلاقیات و اجتماعیات، اساس اسلامیه نک حکم شرعیه حقنده، همان هیچ معلومات ویرمه بوردی، بوجهنلری نظر دقه آلان احمد حمدی افندی تدریسات دینیه ده یکی بر طرزه، یکی بر شکل اورتیه قوییدی، بر قاج سنده تجریه (دینی درسلر) لک طلبه نک حیات دینیه سفی تقویه واعلا خصوصنده پلک زیاده ایشه یارادینی آکلاشیلدنی، بونک او زوینه (دینی درسلر) بوتون مکتبیلر، مدرسه لره قبول ایدلدنی، معارف و کالی بروغرا املرنده بو کا کوده تمدیلات پادی، بو صورتله علوم دینیه تدریساتند، منافع اسلامیه نامه خیری برجدد حصوله کلمه.

(دینی درسلر) لک کرک معارف، کرک شرعیه و کالتلر نجه بو تقدیره اوه

صباخین یاناخندهن، چیتنه، اوکله دن صوله چایده، کیجه دالسدنه تیاز و دهه بالوده، ای دیکیلمش بر قوماش ایچنده، کوزل قوبیل بر هرمینه صارل دینی زمان لصل تصووره صیفماز بر لطافتله کوزلشیدیکنی کوستمکده ایدلر، انسان خیالنک برقادینه ویرمه بیله جنی اک کوزل رسپلری و شکلری جانلاندیران بوقیاقله، پارسلی قادینی، - چوق کوزل اولمادینی حالده تصووره صیفماز بر لطافتله کوزلشیدیکده ایدلر، هر استحالله، صانکه باشه بر کادین محننه به کلدى، الیسه، قادینی او قدر ده کیشدیرمکده ایدی، کوزلدن، خطدن، دنکدن ذوق آلان بر کوز لیخون بوندن دها نفیس بر تماشا تصور ایدیله بیلری؟ « آتشام ۲۷ کانون ثانی ۳۴۰ مل ناجی »

پرده لر و فسلی پالیقاریالر

ایلری خننه سی یازیبور:

پولیس مدیریتی تراماوای وبمن واپورلدن پرده لری چیقاردی، بلکه اعلاه فقط بواجراء آت کافی دکلیدر، اور و پاده بیله قادینلر ایچون تره نلرده، واپورلده (دام سول) دیدکاری آیری محللر وارد، برا و روپالی قادین آرزو ایتم ایسه ارکلر کیانده او طورمه مجبور ایدیلر، بزده ایسه برده فالقدی دیه اور و پاده اولدینی قدرده، قادینلر خصوصیت احوالله رعایت ایدیله بور، یعنی ویربلن اسرار ناما مدر، اوت سربستی ویریلسون، هر کس آرزو ایتدیک کی حرکت ایمسون.

بوندن ماعدا پکن کون بوجاز ایچنک صوک پوسته سنده شاهدی اولدینز بر وقده ده بحث ایتك لازم ده، واپورده ممهود پرده لر فالدیریلش، فقط او پرده لر کیزنه اوج عدد لوحه آسیلارق (خانلره خصوصی دینیلر) دیه اعلان ایدیلش، بولوچلر والما پک موافق، فقط بونله خلق ناصل رعایت ایتدیرمی؟ ایشته بوداسنی نه پولیس، نده شرکت دوشونش! (خانلره خصوصی دینیلر) پولیس مدیریتک ویرمش اولدینی اسرار ایفا ایدیله بیله دیکنی قونترول ایته بور، پکن آقسام خانلره خصوصیں ایدیلن بیله که عن قصد بر طاقیم فسلی پالیقاریالر او طور مشدی، خانلر کلندی، بر بولا مانجه آیانده فالدیلر، او فسلی پالیقاریالر آیانده کی خانلره بر ویرمک نزاکتنده طیبی بولونسادیلر، ارکلر طرفنده او طوران بر قاج تورک مداخله ایسی او لاسه ایدی صوکه قدر او فسلی روملر ک خانلر کیزله ایچنک مداخله ایله آیانده قالا بقدی.

بوبه و نهلل و سخنلر هر کون اولویور، نه پولیس، نده شرکت مأمورلای وظیفرلرینی ایفا ایدیبور، هله او فسلی روملر دیه جک یوق، صانکه بز پرده لری بونلر ایچون فالدیردق، پرده یوق دیه باشلرینه برد فس قویان رومل دو غریبیه خانلر مزک یانه کیدیبورلر، او نلری راحتسن ایدیبورلر.

غالبا بوروم پالیقاریالر (لینچ) قاتونی بیله بورلر، ویا خود تورک اهالینک نزاکت و صبریته فضل اعتماد ایدیبورلر، بز بوسنلرده کرک پولیس مدیریته، کرک شرکته، کرک روم مطبوعاته و کرک پطریق خانه بخطاباً دیبورز که: اکر روم پالیقاریالر باشلرینه برد فس قویانله خانلر کیزله ایشته بورل ایسه آلدانیورلر، چونکه تورک ملک بورذالله داما فضل راضی اولاماز، بز پرده لری دوملر استفاده سی ایچون چیقار مادق.

روم مطبوعاتی و روم پطریق خانه سی فسلی روم پالیقاریالرینه اخطار اند بولولسونلر، پولیسز ایله شرکت خیریه ده خانلر مزه ایجایب ایدن حرمث و رعایتی تأمین ایتدیرسون، چونکه بو وظیفه تورک اهالیه قالیز ایسه پلک چاقی لینچ قاتونی باشلار و قان کوکده بیکنونزور.

تکرار ایدم، بز پرده لری فسلی روم پالیقاریالر خانلر کیزله بانده او طور مسی ایچون فالدیر مادق.

حسینانک بیانات اسلامی

صوک کونلرده (مک) دن (همان) . کیده رک هانکی مقاصدک پشنده قوشیدینى هنوز لاپیله آکلاشىله مايان (حسین) سیاحت اخیرە سندن مقدم بربیاناتمه ، دها طوغروسى وحدت اسلامىيە فارشى خیانت و جنایتلىرى تشهیر ایدن بىر و نیقىي كندى ايله نشر ایتىشىد . حسین بو بیاناتمه ايله انكليز ملتىك حسیاتىه مراجعت ایدىسور . انكليز دىپلوماتلىرىنىڭ نهایت حرب و بحران زمانىدە هەخان وطندىن برقاج فروش و برطاقم پارلاق وعدىز مقابلىتىه تامىن اولۇنان استفادە لىزى خاندان شۇۋە مەنە هيچ بىر نسبى ، هيچ بىر رابطەسى اوپلایان (حسین) دن تامىن ایتىشىر و هيچ بىر وقت كندىسى منافق ، داسىن بىر خانى وطن ، بىر خانى اسلام پايمىندىن دها يوكىك بىر پاپىيە يوكىتمەمشىرلەر ، انكليز دىپلوماتلىرى (حسین) . داما بىر طرزىدە معاملە ايدەكلىشىلەر ، آزە صىرم كندىسى بىر مقدار بارە ايلە تىطمەن ایتىشىلەر ، فقط عرب استقلالىنىن ، حرب وحدتىدە بىت اىتىشكە عوام قارەلرنىدە ، ياخود لوردىل قارەستە كندىسى تىزىل ایتىكىدەن ، آدېنى پارەلر مقدارىنى اعلان ايلكىدەن ، و بىصورتە ئاظنلر زىنەدە بارە مقابىلەنە ئىش كورەن ، وجداڭى ، شرفى ، بىتون مقدساتىي صانش بىر خانى وطندىن باشقە بىشى اوپلەيەنى تىھير ايلكىدەن چىكىنەمشىر ، كندىسىنىڭ اوچىغە عنئانلى دواقى طرقىدىن تعىين اولۇنان بىر مأمور ، بىر ، پاشا ، اىكىن سايەلرندە « قراىل » اوپلەيەنى واوغىلارىنىڭ دە بىر مأمورىتە يېنى بىر قىلغە تعىين اولۇندىقلەرىنى يوزىنە چارپىقىدىن صاقىنماشىلەر . فقط حىادىن ، شرفىدىن ذە . قدر نصىبى اوپلایان (حسین) بىتون بىر تىزىللىرى سىنە يەچكىش ، كندى تامى و كندى اعمالى موضوع بىت دكلىش و بىتون بىوحقارلىرى يوزىنە صاۋۇلمايدۇمىش كىنە حركەتى بىحبور اولىدى . جونىك باشقە دەرلۈر كېتىسى ، و كندىسىنە اوچىغە ابىذال اولۇنان بىر طاقم پارلاق وعدىلر كەنۇدۇلەيەنى خەلاتە ، فلاڭ كە ، اسارتە سوق اىتىدىكى خلقە بىلدۈرسە باشىنە انتقام صاعقهلىرىنى اسابات ايدەجىكى بىلەپ ، بىناء علە خلق آدەتىقىدا دوام ايتەپ كندى منقۇق ئامەن ئەك موافق خط حركەت اوچىق تىقىب ايدىسور .

مع مافىيە (حسین) طرقىدىن نشر اولۇنان صوک بیاناتمه مومىيەتىن اضلال سیاستىدە دە آتىقى دوام ايدەپە جىكى كۆستىزى سور . باقىكىز (حسین) نە دىسۈر :

«... يوکون هېرىلر كەنەنەن بىس بىتون مختىل اولىش ، هادتا داھىلىمىشىد . مەربى مەلکەتكۈرى مېسى بىر بىزىدە آپرىلىشىد . بىزىدەن طولاپى هېرىلر كەنەنەن مۇسۇپ ئەنلىرىنى بىر بىزىا ايلە اونكە متقللىرىنە صانمىن اولقەت اتىام ايدىسور . بۇئەت ايسە مىلسوب اوپلەيەن خاندانك شان و شەرەن قىبىسە اپاڭ ئەپدە جىكە

مظھر اوپلەيەن ئەنلىرىنىڭ سەپەرلىرىنىڭ دە ئاظن دقتلىرىنى جىلب اىتىدى . ایران و افغانستان مكتېبلەرنىدە تدریس اوپنەق اوزىزە لسان فارسى يە تىرىمە باشلادىلە .

ايشتە شىمىدى اىكىنچى طبىلىرى ساحە ئاشارە وضع ايدىلەن (دېنى درسلر) علم و عرفان ساحە سىنە . بىقدە عظيم تائىرلەر حصولە كىتىرىدى . يوکون فاضل مختار عمر نەصوحى اقىدى طرقىدىن نشر ايدىلەن (موضع علم كلام درسلرى) دە بىوادىدە يازىلشىڭ كۆزىل بى عقائد اسلامىيە كتابىيدى . بىكتاب ، عقائد صحىحة اسلامىيە حاوىدە . علە الاطلاق اديانە وبالخاچە دىن مىين اسلامك ماھىت علويەسە داڭىز بىخىل مەم مباختى احتوا اىدە . عقائد اسلامىيە خصوصىدە بىر جوق تىدقىقات كلامىيەي حاوى و مسائل كلامىيە ايلە علاقەدار بولۇنان بىر قىسىم ئظرىيات و تىتىعات فلسفېيەي محتوىدە . زمانىزدە موضوع مناقشە اولان اجتماعى ، تارىخى بىر طاقم مسائل مەممە حقىنە بىخىل معلومات و مطالعاتى جامع بولۇنقدەدر . افراد املىت مەعنوياتى اعلاجه ، تحرىي ، حقيقىتە بولۇنان كىنج فىكرلىرى تىزىرە ، جمعىت بىشىرىنىڭ احتياجات روحيەنى تىطىئە خدمت ايدە جىك يېنى بىر طرزىدە يازىلشى و بىخصوصاتىدە اسلاف و معاصرىنىڭ بىر جوق ذواتك آثار علمىيە سندن استفادە اوپنەشىدە .

كىرك (دېنى درسلر) لە ، كىرك (موضع علم كلام درسلرى) نىك محتوىاتى آپىرىجە قاپاگە درج ايدىسور . بىكتابلىرى او قومق وەركىسى او قۇنمۇق بىتون مسلمانلار لە وظيفەسىدە . بالخاچە مەقىقى اقىدىلەر اکرم مسلمانلار ئەنلىرى خەدىمەت ئەپتەرلىرى - كەايىتە دكارنىدە شېھە مزىيەقدور - بولۇنقدە قىلىنى بىر كەنەنەن ئەپتەرلىرى مەجيەتە بىكتابلىرى نشر و تىعىيەنە اللەرنىدەن كەن مەقى درىغى ئەملىرى اقىضا اىدە .

درسلر دە فعالىت

بۇھەت آناطولىنىڭ مختىل ولاپتەرنىدەن كەن غەزەلر زەدە دارالخلافە مدرسه لەرىنىڭ فعالىت و تىقىاتىدەن بىت اوپنەقىدەدر . بىچوق يېرلەدە شەرائط صحىھە ئەنلىز ، يوزلۇچە طلبەيەنى ئاسىغا بە كاف برقاج قاتلى مەنتقىم ، بىبىك مدرسەل اشنا ايدىلەن . طلبە بىلکلەرى تىشكەل ايدىسور ، ارکان ولايت و اشراف اھالىنىڭ حضورىلە مەقدا بولۇنان اجتاعلۇرە طلبە طرقىدىن ايداد بولۇنان علەن دېنى ئەنطەلە خەشرون ئەنلىز فوق المادە تىقىراتى جىلب ايدىسور . يېنى يېنى مدرسەل الشاسى اېچۈن حېتىلى دېپىدار آناطولى اھالىسى بىبىك فەدا كارلەقلەر وەتەن كۆستىزى سور . مدرسەل قارشى بىبىك ملت بىلەپ طرقىدىن اظھار اولۇنان توجھات خلق اوزىزىدە بىك زىادە حسن تائىرلەر حصولە كىتىرىدى يېنى كورولىيد .

كىرك مدرسەلر كۆستىزى يېنى بۇ فعالىت ، كىرك بىبىك ملت مجلسنىڭ مدرسەلرە ئەپرەز اىتىدى يېنى بۇجا يە بىتون مسلمانلار ئەمنۇن ايدە جىلەنە شېھە بىقدەر . اخباراً مجلس ، مدارس علمىي طلبەسىنەك دە مکاتب و دارالخلافە طلبەلىرى كەن وظيفە مەسىكىرىلەنى تأجىل اىتىش ، خەدىمە مقصورىدە تابع طوقىشىدە . بودە آپىرىجە موجب شەكرانىدە . شىمىدى طلبە علوم اېچۈن ماساھىلىنى تىزىد اپدرىك دىن و ملتە خەدىمەت ئەپدە جىك اھلىت و اقىدارى اھراز اىتەپ بىلە مەت صورتىلە ادای شەكرا ئەپلە ئەك مەتعەن بىر وظيفەدر .